

Tagung der Alpenkonferenz

Réunion de la Conférence alpine

Sessione della Conferenza delle Alpi

Zasedanje Alpske konference

TOP / POJ / ODG / TDR

XVII

A3

SL

06-10-2022

PRILOGA

- 11 Predlogi mandatov posvetovalnih odborov in delovnih skupin za obdobje 2023-2024**

PREDLOG MANDATA

Posvetovalnega odbora za alpsko biotsko raznovrstnost

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Rezultati prejšnjega obdobja so pokazali, da je v mednarodnem okolju potrebno upoštevati specifične pogoje biotske raznovrstnosti gora na vseh ravneh in v vseh povezanih strategijah.

Biotska raznovrstnost gora ni dovolj poznana niti ni primerno upoštevana v strategijah biotske raznovrstnosti; prav tako obstajajo le redke aktivnosti, ki jo obravnavajo na specifičen način.

Novi mandat Posvetovalnega odbora za alpsko biotsko raznovrstnost (ABB) 2023–2024 bo v bistveni meri slonel na rezultatih prvega in drugega mandata ABB in bo primerno upošteval usmeritve novega VPD AK 2023–2030, še posebej na dveh tematskih prednostnih področjih »Ohranjanje in vrednotenje biotske raznovrstnosti in ekosistemov« ter »Ambiciozni podnebni ukrepi«. Zanje so že bili identificirani kvalitativni cilji, katerim bo kmalu sledil sistem za merjenje napredka.

Mandat ABB 2023–24 bo nadaljeval z delom na teh področjih, prav tako se bo posvetil novim tematikam, ki so bile v veliki meri oblikovane zaradi nedavnega globalnega razvoja na področju biotske raznovrstnosti:

- Globalni okvir za biotsko raznovrstnost po letu 2020 CBD, katerega namen je sprožiti prehod v odnosu družbe do biotske raznovrstnosti in zagotavljanje, da bo do leta 2050 izpolnjena skupna vizija »življenje v sozvočju z naravo«;
- desetletje ZN za obnovo ekosistemov 2021–2030 (UN DER), ki si prizadeva preprečiti, ustaviti in obrniti proces degradacije ekosistemov po svetu;
- na ravni EU Strategija za biotsko raznovrstnost 2030, ki vsebuje specifične cilje, aktivnosti in zaveze za zaščito biotske raznovrstnosti v Evropi in usmerja njene ekosisteme na pot obnove do leta 2030;
- obnova Sporazuma o sodelovanju med Alpsko konvencijo, Karpatsko konvencijo (CC) in CBD.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference:

Cilj 1- Prispevati k ozaveščanju in poznavanju biotske raznovrstnosti gora in njenih specifičnosti na mednarodni in nacionalni ravni ter podpora njeni vključitvi v mednarodne in nacionalne politike.

Cilj 2- Prispevati k doseganju evropskih ciljev za biotsko raznovrstnost v Alpah in k izvajanju Strategije EU za biotsko raznovrstnost 2030 v Alpah, tudi s spremljanjem gorske biotske raznovrstnosti, ter olajšati izmenjavo informacij, znanja, izkušenj in pridobljenih spoznanj med pogodbenicami in opazovalkami Alpske konvencije ter drugimi strokovnjaki in strokovnjakinjami ter zainteresiranimi akterji.

Cilj 3- Prispevati k izvajanju dveh korakov smernic za izvajanje Akcijskega načrta za podnebje 2.0, ki sta ju v sodelovanju pripravila ABB in ACB: 1) »Zaščita in upravljanje ranljivih in specifičnih alpskih krajin in ekosistemov« in 2) »Nadaljnji razvoj čezmejnega sodelovanja in ekološke povezanosti«.

Cilj 4- Podpora globalnim prizadevanjem za obnovo ekosistemov v Alpah in dvig ugleda Alp kot vzorčne regije na tem področju.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje

V navezavi na cilje 1, 2, 3:

- Nadaljevanje razvoja IT orodja za kartiranje in spremljanje alpske biotske raznovrstnosti, tudi kot koristnega IT orodja za sistem zgodnjega opozarjanja o ogroženih vrstah ter za prostorsko načrtovanje.
- Upoštevanje Zaključkov in priporočil Alpskega in Karpatskega foruma o biotski raznovrstnosti.
- Organiziranje ustreznih delavnic/konferenc (glej spodaj) za ozaveščanje in nadgrajevanje znanja o specifičnosti gorske biotske raznovrstnosti ter objava njihovih rezultatov v primernih formatih (npr. povzetki politik).

V navezavi na cilje 2, 3 in 4:

- Diseminacija neposrednih rezultatov načrtovanega projekta ABB za izdelavo IT orodja, ki bi olajšal vključevanje strategij gorske biotske raznovrstnosti v nacionalne strategije.
- Organiziranje delavnic, posvečenih glavnim temam, ki so značilne za gorsko biotsko raznovrstnost in za relevantne strategije biotske raznovrstnosti (nacionalne, regionalne, globalne).
- Priprava osnutka srednjeročnega Akcijskega načrta Alpske konvencije za biotsko raznovrstnost, ki bo upošteval razvoj projekta, Zaključke in priporočila Alpskega in Karpatskega foruma za biotsko raznovrstnost ter korake izvajanja, dogovorjene z ACB.

V navezavi na cilj 4 – podpora UN DER:

- Prijava za pridobitev statusa podpornega partnerja Desetletja ZN za obnovo ekosistemov (UN DER).
- Prvo zbiranje prizadevanj za obnovo ekosistemov v Alpah in komuniciranje le-teh naprej UN DER.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)

Med glavne aktivnosti za izvedbo spadajo
v navezavi na cilje 1, 2 in 3:

- Zaključiti predlog projekta in njegovo partnerstvo za naslednji razpis oziroma poziv; projekt je možno definirati pred koncem tega mandata, spodbujanje delitve metode in pomena kartiranja za spremljanje biotske raznovrstnosti na območju Alp.

v povezavi na cilje 2, 3 in 4

- V obdobju dveh let organizirati mednarodne delavnice o tematskih poglobljenih študijah, v koordinaciji ABB in v sodelovanju z drugimi tematskimi delovnimi telesi, npr. v zvezi z naslednjimi temami, hipotetično razdeljeno po državah:
 - Spremljanje biotske raznovrstnosti v gorah (IT/FR)
 - Biotska raznovrstnost in podnebne spremembe (AT)
 - Biotska raznovrstnost in ekosistemske storitve (CH)
 - Biotska raznovrstnost in kakovost življenja (SI)
 - Biotska raznovrstnost in načrtovanje rabe prostora (IT/DE)
 - Gorska biotska raznovrstnost v nacionalnih in evropskih strategijah biotske raznovrstnosti (DE)

ABB bo koordiniral proces, po najboljših močeh pomagal državam in pripravil učinkovite formate oziroma oblike za lažjo pripravo osnutka skupnega zaključnega poročila.

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi

- Nadaljevanje sodelovanja z drugimi tematskimi delovnimi telesi AK in še zlasti z delovnimi telesi, ki so še posebno vključena v biotsko raznovrstnost, kot so ACB, WISO, hribovsko kmetijstvo in gorsko gozdarstvo. Sodelovanje z ad hoc delovno skupino, odgovorno za pripravo RSA10 o kakovosti življenja, in z ESPON.
- Sodelovanje, ki bi spodbudilo aktivnosti pogodbenic pri mednarodnih pogajanjih o interesih mandata ABB.
- Sodelovanje za izvajanje Sporazuma o sodelovanju med tremi konvencijami CBD, AK, CC.
- V največji meri okrepiti sodelovanje med Alpami in Karpati. Mednarodne konvencije bi morale okrepiti sodelovanje za skupno ohranjanje biotske raznovrstnosti na globalni ravni in ravni EU in tako slediti primeru izvajanja Strategije EU za biotsko raznovrstnost, zelenega dogovora in drugih politik EU na koordiniran način. Nadaljevanje sodelovanja z UNEP z namenom spodbujanja specifičnosti gorske biotske raznovrstnosti na mednarodni ravni, da se ohrani njen status absolutne prednostne naloge znotraj vseh razvojnih sektorjev.
- V sodelovanju z gorskim partnerstvom FAO spodbujati vključevanje vseh deležnikov, ki se morebiti zanimajo za zaščito gorske biotske raznovrstnosti, z namenom, da se zagotovi izvajanje obstoječih, regionalnih in nacionalnih politik ter integracija prednostnih nalog upravljanja in ciljev zaščite.
- Krepitev skladnosti med strategijo CBD in rezultati aktivnosti Alpske konvencije za specifičnost gorske biotske raznovrstnosti, ki prispeva k uresničitvi vizije CBD »Živeti v sozvočju z naravo« do 2050, in krepitev skladnosti med mednarodnimi okvirji in znanostjo ter med znanostjo in odločanjem na podlagi dokazov.
- Krepitev povezav med EUSALP AS6 in AS7, zlasti na področjih krajinskega načrtovanja in ekološke povezljivosti.

- Sodelovanje z Desetletjem ZN za obnovo ekosistemov.
- Preučiti možnost sodelovanja z IUCN Europe.

Redno bodo preverjane možnosti za nova sodelovanja in partnerstva.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi

Cilji komuniciranja bodo razviti tekom mandata, npr. s pomočjo povzetkov politik in drugih orodij, in bodo v vsakem primeru skladni s cilji, navedenimi v načrtu dela ter njegovih rezultatih.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

Cilji mandata ABB so bili identificirani v skladu s prednostnimi področji in kvalitativnimi cilji znotraj VPD.

Namen dela ABB je v vseh alpskih državah prispevati k doseganju mednarodnih ciljev zaščite, ohranjanja in obnove ekosistemov ter biotske raznovrstnosti ter krepiteve aktivnosti Alpske konvencije na področju biotske raznovrstnosti in ekosistemov z vključevanjem te tematike v delo vseh njenih organov.

ABB lahko s svojim koordinacijskim delom nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom pomaga doseči cilje, zastavljene na evropski in mednarodni ravni, pri temah o specifičnosti gorske biotske raznovrstnosti; med drugim lahko prispeva k boljšemu spremljanju stanja biotske raznovrstnosti v Alpah, podpira razvoj zaščitenih območij in primerno zaščiti, upravlja in obnovi prednostne habitate, začenši z že identificiranimi.

8. Predsedstvo

Posvetovalnemu odboru bo predsedovala Italija.

PREDLOG MANDATA

Posvetovalnega odbora za alpsko podnebje

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Akcijski načrt za podnebje 2.0 se osredinja na srednjeročno obdobje in predlaga podrobne smernice izvajanja, ki naj bi jih še nadalje razvijali do leta 2030. Zaradi tega bosta v ospredju aktivnosti Posvetovalnega odbora za alpsko podnebje v mandatnem obdobju 2023–2024 ponovno Alpski sistem podnebnih ciljev 2050 in Akcijski načrt za podnebje 2.0. Aktivnosti bodo še nadalje usmerjene v deset sektorjev aktivnosti (*promet, energija, turizem, naravne nevarnosti, voda, prostorsko načrtovanje, tla, hribovsko kmetijstvo, gorski gozd, ekosistemi in biotska raznovrstnost*) in dva navzkrižna sektorja (*aktivnosti na občinski ravni, raziskave in razvoj*). Medtem ko lahko sektorski pristop pomeni razvoj na številnih pomembnih področjih, pa lahko prav tako vodi do vrzeli *med* različnimi sektorji. Zato bo v tem mandatnem obdobju poudarek med drugim na spodbujanju mrež in sodelovanja *med* specifičnimi sektorji, da bi tako ustvarili in krepili sinergije ter predlagali rešitve za morebitne konflikte (glej cilje spodaj).

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

1. Nadaljnje izvajanje Alpskega sistema podnebnih ciljev 2050, s posebnim poudarkom na prednostnih smernicah izvajanja, definiranju potencialnih vrzeli ter možnosti za močnejše vključevanje vodilnih institucij in podpora potencialnih donatorjev.
2. Poudarek na navzkrižnih področjih Alpskega sistema podnebnih ciljev 2050 in okrepitev medsektorskega sodelovanja med uveljavljenimi skupnostmi, vključno s spodbujanjem novih projektnih idej in močnejšim poudarkom na aktivnostih, vezanih na »slepe pege« v sektorskem pristopu, in potencialnih vidikih konfliktov (npr. proizvodnja iz obnovljivih virov/okolje).
3. Nadaljnji razvoj skupnosti za izvajanje, npr. preko nadaljnjega razvoja spletne platforme za izmenjavo potreb med lokalnimi skupnostmi.
4. Nadaljevanje upoštevanja tem podnebno nevtralnih in podnebno odpornih življenjskih slogov na primeren način.
5. Nadaljevanje izmenjave o novem razvoju, npr. vplivi in posledice vojne v Ukrajini s poudarkom na potrebi po energetskem prehodu v skladu z Alpsko konvencijo in njenimi protokoli, ter novih trendih na transnacionalni in globalni ravni (npr. IPCC poročila) in priprava nadaljnjih predlogov za prilagoditve smernic izvajanja v sodelovanju z drugim tematskimi delovnimi telesi, če je potrebno.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje
<ol style="list-style-type: none">1. Spremljanje napredka pri smernicah izvajanja in stalno posodabljanje poročila o pregledu stanja pri podnebnih aktivnostih v Alpah2. Vodenje in pilotne aktivnosti pri medsektorskih dejavnostih/pristopih3. Organizacija rednih sestankov izmenjave s skupnostjo za izvajanje, vključno z rednimi sestanki skrbnikov4. Nadaljnje aktivnosti o podnebno nevtralnih in podnebno odpornih življenjskih slogih (npr. zagotavljanje platforme za nadaljnjo izmenjavo)5. Posodobitev ali prilagoditev smernic izvajanja v skladu z novim razvojem in delom, ki ga izvajajo druga tematska delovna telesa, če je primerno, ter webinarji o temah, ki so pomembne za vse skupnosti izvajanja, vključno z najnovejšimi znanstvenimi dokazi

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)
<ul style="list-style-type: none">• Srečanja ACB: najmanj 2 letno• Srečanja skrbnikov: najmanj 2 letno

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi
<ul style="list-style-type: none">• Nadaljnje vključevanje tematskih delovnih teles (npr. za bolj ciljno usmerjeno informiranje) v relevantnih skupnostih izvajanja, da bi tako združili moči za podnebno ukrepanje znotraj Alpske konvencije• Okrepljeno sodelovanje s pogodbenicami in organizacijami opazovalkami ter relevantnimi mednarodnimi organizacijami, drugimi gorskimi območji in nadaljnjimi partnerji za povečanje informiranja in vključevanja aktivnosti ACB.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi
<ul style="list-style-type: none">• Povečanje ozaveščenosti in intenzivnejša komunikacija o delu ACB z vzdrževanjem in nadaljnjim razvojem www.alpineclimate2050.org (redni članki, objava rezultatov webinarjev itd.)• Spodbujanje predstavitvenih aktivnosti (npr. nadaljnje aktivnosti za podnebno nevtralne in podnebno odporne življenjske sloge) v sodelovanju s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije

- Ozaveščanje o gorskih tematikah preko spremljevalnih dogodkov UNFCCC COP in drugih dogodkov

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

- Izvajanje Akcijskega načrta za alpsko podnebje 2.0 je v središču prednostnega področja »podnebni ukrepi« znotraj VPD 2023–2030 in potreba po medsektorskih aktivnostih je prav tako omenjena: ACB bo v času tega mandatnega obdobja neposredno prispeval k obema vidikoma.
- Napredek pri uresničevanju korakov izvajanja znotraj sektorja ekosistemov in biotske raznovrstnosti bo prispeval k ustreznemu prednostnemu področju pri VPD.
- Aktivnosti ACB povezane s spodbujanjem podnebno nevtralnih in podnebno odpornih življenjskih slogov želijo prispevati k prednostni nalogi VPD o kakovosti življenja.

8. Predsedstvo

Posvetovalnemu odboru bo predsedovala Avstrija.

PREDLOG MANDATA

**Delovne skupine Velike zveri in prostoživeči parkljarji
ter družba (WISO)**

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Delovna skupina Velike zveri in prostoživeči parkljarji ter družba (WISO) si prizadeva najti rešitve za upravljanje z velikimi zvermi in prostoživečimi parkljarji, ki bo harmonično z družbo. Poznavanje metod spremljanja, stanja populacije velikih zveri in možnosti njihovega upravljanja ter hkratna primerjava finančnih shem za preventivne ukrepe predstavljajo trdno osnovo za nadaljnje delo v smeri večjega političnega in družbenega sprejemanja sobivanja na območju Alp.

Delovna skupina WISO si pri celotnem svojem delu prizadeva za celostni pristop z združevanjem ekoloških, družbenih in ekonomskih vidikov upravljanja z velikimi zvermi in prostoživečimi parkljarji.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

1. Spodbujanje izmenjav med člani in članicami delovne skupine o informacijah, znanstvenih podatkih in izkušnjah z namenom podpore procesom odločanja kakor tudi koordinacijo aktivnosti upravljanja z velikimi zvermi. Novosti o aktivnostih na ravni EU, na mednarodni in nacionalni ravni (izdaja študij, političnih odločitev, izjav o velikih zvereh...) bodo del te izmenjave.
2. Delitev obstoječih/vedenih metod spremljanja in podatkov o velikih zvereh, kjer je kot osnova podano razumevanje o sposobnosti preživetja populacij v posamezni državi pogodbenici.
3. Primerjava uporabe in interpretacije režimov odstopanja Bernske konvencije in Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Direktiva o habitatih) glede upravljanja velikih zveri.
4. Predstavitev nacionalnih shem za uporabo ESRR za preventivne ukrepe (znotraj trenutne in naslednje SKP) – katere novosti obstajajo?
5. Izmenjava primerov najboljših praks o prilagajanju upravljanja s prostoživečimi parkljarji v skladu s prisotnostjo velikih zveri, razprava v širšem strokovnem/deležniškem krogu na simpoziju.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje
<ol style="list-style-type: none">1. Redno obveščanje članstva delovne skupine o novostih, temah in razvoju znotraj EU, v alpskih državah in regijah ter o relevantnih temah znotraj Bernske konvencije. Ideje in priporočila za člane in članice delovne skupine, ki bi jim bile v pomoč pri obravnavi izzivov znotraj njihovih držav in regij.2. Kratko poročilo/zemljevid s prikazom populacije velikih zveri na območju Alp.3. Opombe o primerjavi uporabe in interpretacije režimov odstopanja Bernske konvencije in Direktive o habitatih glede upravljanja velikih zveri.4. Posodobljeno prejšnje poročilo o uporabi EKSRP za zaščito živine na območju Alp (2018).5. Kratko poročilo po simpoziju.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)
Delovna skupina se bo sestala najmanj trikrat v času izvajanja mandata, od tega bo vsako srečanje posvečeno eni/dvema izbranim temama.

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi
Sodelovanje s Posvetovalnim odborom za alpsko biotsko raznovrstnost glede metod spremljanja in podatkov o velikih zvereh v Alpah. Sodelovanje, zasnovano na izsledkih predhodnega mandata, glede ekološke povezljivosti skupaj z Delovno skupino Urejanje prostora in trajnostni razvoj – predstavitev rezultatov in iskanje sinergij.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi
<ul style="list-style-type: none">- Krepitev dialoga z relevantnimi deležniki v Alpah (vključno z deležniki iz turizma, kmetijstva in civilne družbe) o temah, kot je sobivanje.- Organiziranje simpozija za izmenjavo primerov najboljših praks o prilagajanju upravljanja s prostoživečimi parkljarji v skladu s prisotnostjo velikih zveri.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)
Aktivnosti, ki jih predvideva mandat, bodo prispevale k izvajanju prednostnega področja 1 »Ohranjanje in vrednotenje biotske raznovrstnosti in ekosistemov v Alpah« v Večletnem programu dela Alpske konference 2023–2030. Člani WISO bodo med sabo delili obstoječe metode in podatke o spremljanju velikih zveri, kjer kot osnova služi razumevanje o

sposobnosti preživetja populacij v državah pogodbenicah – kar predstavlja prispevek k prednostnemu področju z boljšim spremljanjem stanja tega področja biotske raznovrstnosti v Alpah.

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Slovenija.

PREDLOG MANDATA

Delovne skupine Hribovsko kmetijstvo in gorsko gozdarstvo

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONVENCIJE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Kmetijski in gozdarski sektor v Alpah predstavljata prednostni področji alpskih območij v obdobju ekološkega prehoda, saj upoštevata tako gospodarstvo kot družbeno-kulturno in ekološko ravnovesje zadevnih območij. Konec junija 2021 je Evropska komisija predstavila akcijski načrt za podeželje, program z dolgoročno perspektivo (do 2040), katerega namen je spodbujati trajnosten, skladen in celosten razvoj podeželja (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/long-term-vision-rural-areas_en#avisionforruralareastowards2040).

Zasnovan je tako, da bo lahko izkoristil nove priložnosti, ponujene v okviru zelenega in digitalnega prehoda EU, ter dognanj, ki jih je prinesla pandemija covid-19, identificiral bo načine izboljšanja življenja na podeželju, dosegel uravnotežen teritorialni razvoj in spodbujal gospodarsko rast. Intervencije so zasnovane za različna področja in kmetijska in gozdarska dejavnost sta obravnavani kot ključni pri povečanju odpornosti lokalnih skupnosti, ohranjanju naravnih virov in boju proti podnebnim spremembam. Nadaljnji vidik, ki ga upošteva akcijski načrt, je potreba po razvoju raznolikih gospodarskih dejavnosti na teh območjih, še posebej spodbujanje turizma ter lokalnih agroživilskih in gozdno-lesnih verig.

Načrt vključuje koncepte, ki so že del strategije za biotsko raznovrstnost (https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en) in strategije od vil do vilic (https://ec.europa.eu/food/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en), ki pozivajo k nujnim aktivnostim in posegom, pomembnim za gorska območja. Številne politike na evropski in nacionalni ravni že zagotavljajo podporo alpskim območjem in tako prispevajo k uravnoteženemu, pravičnemu, zelenemu in inovativnemu razvoju. Med temi bosta skupna kmetijska politika (SKP) in kohezijska politika bistveni pri podpori in izvedbi strateških akcijskih načrtov za območje Alp. V naslednjih letih moramo nujno ohraniti in razviti alpsko kmetijstvo in gozdarstvo, ju povezati z različnimi vidiki (hrana in krma, biomasa, nelesni gozdni proizvodi, ekosistemske storitve, turizem na podeželju in športni turizem), da bi tako okrepili primarno gospodarstvo ter spodbudili ekološki prehod, stabilizirali lokalno prisotno delovno silo v kmetijstvu in gozdarstvu ter vzpostavili povezave z vsemi drugimi gospodarskimi in socialnimi komponentami.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

Cilj 1 – Definiranje prihodnje vloge hribovskega kmetijstva znotraj trajnostnih sistemov oskrbe s hrano, tudi z upoštevanjem živine, ki je na eni strani povezana z bogato in specifično biotsko raznovrstnostjo, kakovostjo krajine in kulturne dediščine (»planine«) in na drugi strani lahko predstavlja pritisk in je predmet podnebnih tveganj.

Cilj 2 – Razumevanje novih priložnosti za gorska območja pri: kmetijski in gozdarski proizvodnji ter pristopih upravljanja, ki spodbujajo ali so že usklajeni z ekološkim prehodom in krožnim gospodarstvom; trajnostni kmetijski in gozdarski proizvodnji, ki omogoča obnovo opušenih območij; zagonu in razvoju lokalnih skupnosti v Alpah.

Cilj 3 – Razumevanje, katera fizična (npr. podnebne spremembe), družbena (npr. opuščanje, izguba znanja) ali demografska (npr. odseljevanje, staranje) tveganja ogrožajo hribovsko kmetijstvo in gorsko gozdarstvo ter izvajanje povezanih aktivnosti.

Cilj 4 – Ocenjevanje uvajanja tehničnih (npr. tehnike upravljanja z majhnim vplivom) in tehnoloških inovacij (npr. pametno kmetovanje/gozdarjenje in precizno kmetovanje/gozdarstvo) na majhnih in srednje velikih kmetijah in v gozdarskih dejavnostih, ki so usmerjene v dobro uravnoteženost med inovacijami in tradicionalnimi praksami, učinkovita raba surovin in spodbujanje zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov ali povišanja ponora toplogrednih plinov.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje

Med glavne aktivnosti za izvedbo delovna skupina pričakuje razvoj različnih tematik, ki podpirajo gorska območja: nakazovanje morebitnih politik (cilij 1), morebitnih poti za družbeno-teritorialni razvoj (cilja 2 in 3), poti tehničnega in infrastrukturnega razvoja (cilj 4).

V navezavi na cilj 1:

- Identificirati potenciale in omejitve razvoja hribovskega kmetijstva in gorskega gozdarstva ter morebitnih politik;

V navezavi na cilja 2 in 3:

- Identificirati nove projekte in najboljše prakse, usmerjene v krožno gospodarstvo;
- Določiti površine, ki bi lahko služile za obnovo pridelkov na alpskih območjih, in identificirati morebitne destinacije za ta območja (pridelki/živina/agro-gozdarstvo), ki so v skladu z ekološkim prehodom in krožnim gospodarstvom ter upoštevajo trajnostnost;
- Identificirati lokalne projekte, ki so usmerjeni v zmanjšanje odseljevanja z alpskih območij in pomanjkanje generacijskih sprememb;
- Identificirati in spodbujati nove projekte za vključevanje tujih skupnosti, ki iščejo nove priložnosti zaposlovanja v primarnem sektorju v Alpah.

V navezavi na cilj 4:

- Identificirati (tudi preko analize projektov in primerov na kmetijah) najbolj primerne oblike, ki bi olajšale sprejem pametnih tehnik/tehnologij na alpskih območjih.

Izsledki, ki jih želi doseči skupina, so sestavljeni iz:

- Identificiranja kmetijskih in gozdarskih proizvodnih procesov ter povezanih dobavnih verig, ki so najbolj skladne z ekološkim prehodom; identificiranja potencialnih krožnih gospodarstev v hribovskem kmetijstvu in gozdarstvu;

- Količinske opredelitve kmetijskih območij, kjer je obdelava potekala do 50-ih oz. 60-ih let prejšnjega stoletja, in dinamike opustitve ter identificiranja upravnih/kolektivnih procesov, ki so nujni za obnovo proizvodnih namenov;
- Ocene izmenjave generacije v kmetijstvu/gozdarstvu, ki jih zagotavlja lokalno/nacionalno prebivalstvo; ocena potencialnih zaposlitvenih možnosti v kmetijstvu in gozdarstvu za tuje skupnosti, ki vstopajo v alpske regije (z upoštevanjem krepitve zmogljivosti);
- Ocene uporabe pametnih tehnologij pri majhnih in srednje velikih kmetijskih ter gozdarskih dejavnostih, z usmeritvijo v inovacije ob hkratnem spoštovanju tradicije;
- Ocene stopnje razvoja območnih gospodarstev in identifikacije koristnih ukrepov za njihovo krepitev.

Delo bo organizirano kot serija delavnic, organiziranih na lahko dostopnih lokacijah in/ali virtualno, da bi zagotovili čim večjo udeležbo deležnikov. Omogočila in koordinirala jih bo delovna skupina.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)

Upoštevaajoč dejstvo, da območje Alp ni homogeno, kar zadeva zgoraj poudarjene težave (nekatero države so bolj razvite pri uvajanju tehnoloških inovacij, druge so zelo močne pri promociji lokalnih proizvodov, tretje imajo še vedno veliko težav, povezanih z opuščanjem, itd.), se predlaga nov način izvajanja aktivnosti znotraj delovne skupine z možnostjo organizacije enodnevnih tematskih delavnic.

Tekom posameznih tematskih delavnic bodo analizirani vidiki, ki najbolj vplivajo na identificirane teme, da bi tako omogočili članom delovne skupine zbiranje zadostnih elementov za pripravo poročila o obstoječem stanju ter o izgledih za vsako državo in za Alpsko konvencijo za vsako posamezno temo.

Vsaka delegacija in organizacija opazovalka bo pozvana, da imenuje vsaj dva govornika oz. govornici (enega oz. eno za kmetijski in enega oz. eno za gozdarski sektor), ki bosta predstavljala oz. predstavljali primere dobre prakse in primere aktivnosti ter projektov in/ali bosta povabljeni oz. povabljeni na okroglo mizo.

Odvisno od relevantnosti teme različnih dogodkov za vsako posamezno državo bo organizacijo prevzela ena delegacija in opazovalke, ki jih bo nadzorovalo in koordiniralo predsedstvo delovne skupine.

Po vsaki delavnici bo delegacija, ki bo odgovorna za organizacijo, poskrbela za pripravo osnutka tistega dela končnega poročila, ki je povezano s temami, obravnavanimi v okviru tematske delavnice. Končni rezultat bo poročilo, ki ga bodo uredile različne delegacije, vključene v organizacijo delavnic, ki bodo zbrale izide in rezultate le-teh. Predsedujoči član skupine bo koordiniral pripravo poročila, medtem ko bodo za vsebino odgovorne vse delegacije in opazovalke.

Redna srečanja delovne skupine se bodo nadaljevala z namenom koordinacije aktivnosti in ohranjanja poudarkov pri temah ter sledenju zastavljenih ciljev preko posameznih dogodkov. V času tega mandata se priporoča, da je vsaj prvo in še eno srečanje organizirano v živo. Če bo skupina želela, lahko ostala srečanja potekajo virtualno, tudi zato, da bi omogočili širšo udeležbo.

Teme, ki bodo obravnavane in poglobljene v času mandata, predstavljajo cilje, ki si jih je izbrala skupina. Teme tematskih delavnic bodo dogovorjene in dodeljene delegacijam in opazovalkam najkasneje na prvem srečanju delovne skupine.

Začasni delovni načrt (bo še prilagojen)

Februar 2023 – 1. srečanje DS

Junij 2023 – 2. srečanje DS

Sredina oktobra 2023 – 1. tematska delavnica »Odseljevanje in opuščanje alpskih območij: vloga in priložnosti, ki jih ponujata agroživilska in gozdarska ekonomija« (začasna tema/naslov; v navezavi na cilja 2 in 3)

Januar 2024 – 3. srečanje DS

Sredina februarja 2024 – 2. tematska delavnica »Nove oblike krožnega gospodarstva v gorah: primeri in dobre prakse z alpskih območij« ter podtema »Pametno kmetijstvo in gozdarstvo na gorskih območjih« (začasna tema/naslov; v navezavi na cilj 4)

April 2024 – 4. srečanje DS

April 2024/junij 2024 – osnutek poročila

Maj 2024 – 3. tematska delavnica »Živina in ogljično kmetovanje, pašništvo, kmetijsko-gozdarske in multifunkcionalne aktivnosti v gorah za trajnostno alpsko okolje« (začasna tema/naslov; v navezavi na cilj 4)

Julij 2024/september 2024 – zaključevanje poročila, priprava novega mandata in končna odobritev rezultatov delovne skupine

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi

Delovna skupina bo sodelovala z delovnimi telesi, skupinami in pobudami znotraj Alpske konvencije, še zlasti s Posvetovalnim odborom za alpsko podnebje in Posvetovalnim odborom za alpsko biotsko raznovrstnost ter bo pokrivala skupek tem, ki so vključene v Akcijski program za zeleno gospodarstvo na območju Alp (GEAP).

Prav tako je načrtovana vzpostavitev stikov in sodelovanje z EUSALP, še zlasti z akcijsko skupino 6, ki obravnava agroživilske in gozdarske teme, ter potencialno vključevanje tematskih projektov v program Območje Alp.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi

Predstavitev pristojnosti in rezultatov med razpravami z drugimi platformami in partnerji. Promoviranje delavnic, ki jih med sabo koordinirajo DS in lokalni organizatorji. Objavljanje dogodkov skupine in glavnih aktivnosti s podporo Stalnega sekretariata.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

Cilji mandata Delovne skupine Hribovsko kmetijstvo in gorsko gozdarstvo so bili identificirani v skladu s prednostnimi področji in kvalitativnimi cilji VPD. Delovna skupina bo neposredno prispevala k prednostnemu področju 1 »Ohranjanje in vrednotenje biotske raznovrstnosti in

ekosistemov v Alpah«, prednostnemu področju 3 »Omogočanje dobre kakovosti življenja za ljudi v Alpah« in tudi k prednostnemu področju 2 »Ambiciozni podnebni cilji« preko ciljev, ki se navezujejo na delo Posvetovalnega odbora za alpsko podnebje in Akcijskega programa za zeleno gospodarstvo na območju Alp (GEAP).

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Italija.

PREDLOG MANDATA

Delovne skupine Varstvo tal

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Ob upoštevanju trenutnih kriz, kot so podnebna kriza, pandemija in najnovejša kriza z vojno v Ukrajini, prihaja do še hitrejšega razvoja samozadostnosti pri regionalno proizvedeni hrani in krmi, pri prehodu na obnovljive vire energije in pri stalnih zahtevah po rabi tal za življenje, delo, turizem in trgovino. Ta razvoj bistveno vpliva na tla na območju Alp in bo še okrepil različne interese za rabo tal in iz tega izhajajoče konflikte.

Delovna skupina prispeva k varstvu in izboljšanju stanja tal v Alpah. Na osnovi preteklih mandatov (2019–2020 in 2021–2022) je potrebno še posebej spodbujati aktivnosti, definirane v »Dolgoročnem akcijskem načrtu za izvajanje določil ter deklaracij o varstvu tal v specifičnem kontekstu območja Alp«. Konkretni rezultati, ki naj bi jih dosegli tekom mandata, prispevajo k stalnemu izvajanju njegovih ciljev, ki so prav tako usklajeni s Protokolom Varstvo tal, drugimi protokoli Alpske konvencije in dolgoročnimi strategijami relevantnih sodelujočih partnerjev.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljeni za obdobje do XVIII. Alpske konference

Spodbujati še posebej naslednje aktivnosti, definirane v Dolgoročnem akcijskem načrtu za izvajanje določil ter deklaracij o varstvu tal v specifičnem kontekstu območja Alp:

1. Nadalje obravnavati gospodarno in varčno rabo tal v Alpah.
2. Poudariti pomen varstva mokrišč.
3. Nadaljevati s prizadevanji glede primerljivih podatkov o tleh.
4. Ozaveščati o pomenu tal, rodovitnosti tal in izogibanju degradacije.
5. Izboljšati poznavanje tal, ozaveščenost in izmenjavo v Alpah.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje
<ol style="list-style-type: none">1. Nadaljnja prizadevanja za pridobitev statističnih podatkov, npr. o rabi in zapečatenosti tal.2. Izjava o pomenu varstva mokrišč v Alpah in izmenjava o primerih najboljših praks, npr. o nadomeščanju proizvodov iz šote, ukrepi za ponovno vzpostavitev mokrišč.3. Nadaljevanje sodelovanja o temah, vezanih na podatke, z JRC, še posebej v povezavi z LUCAS soil (Evropsko statistično raziskovanje rabe in pokrovnosti tal), vključno s prispevkom za LUCAS raziskavo za 2026.4. Moderacija dogodkov v alpskih državah za prostorske načrtovalce in odločevalce o pomenu ekosistemskih storitev tal in potrebi po upoštevanju podatkov o funkcijah tal pri procesih prostorskega načrtovanja.5. Nadaljevanje novic o alpskih tleh in priprava aktivnih prispevkov za relevantne dogodke in konference. <p>Vsi izsledki bodo zagotovili, da bosta Alpska konvencija na splošno in specifično tudi Delovna skupina Varstvo tal bolj razpoznavni, npr. z uporabo logotipa Alpske konvencije.</p>

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)
<p>Delovna skupina Varstvo tal načrtuje vsaj 2 redni srečanja na leto ter dodatna medsektorska srečanja po potrebi. Srečanja bodo organizirana v živo ali preko spleta, odvisno od potreb. Za doseganje ciljev bodo potrebni konkretni prispevki delegacij in medsektorsko sodelovanje med delovnimi skupinami v zvezi s temo tal. Predvideno je, da bodo člani delovne skupine prevzeli odgovornost za specifične načrtovane izsledke.</p>

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi
<p>Delovna skupina Varstvo tal bo še nadalje sodelovala z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije (predvsem z Delovno skupino Urejanje prostora in trajnostni razvoj, Delovno skupino Naravne nevarnosti – PLANALP in s Posvetovalnim odborom za alpsko podnebje) ter z relevantnimi akcijskimi skupinami znotraj Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP). Drugi pomembni partnerji ali kontaktne točke so Skupno raziskovalno središče Evropske komisije (JRC), Alpsko partnerstvo za tla (AlpSP), Evropska strokovna skupina o varstvu tal in Evropsko zavezništvo za kopno in tla (ELSA). Pomembne pobude so prav tako misija EU »Dogovor o tleh za Evropo«, tematska strategija EU za varstvo tal, Strategija EU za biotsko raznovrstnost, evropski zeleni dogovor, Evropsko omrežje za spremljanje prostorskega razvoja in kohezije (ESPON) in cilji trajnostnega razvoja (SDG). Preverjene bodo še nadaljnje priložnosti sodelovanja v prihodnosti.</p> <p>Cilji in izsledki prispevajo k izvajanju Akcijskega načrta za podnebje 2.0, še posebej vezano na smernice izvajanja IP_S1, IP_S2, IP_S3 in IP_SP1.</p> <p>Delovna skupina bo spodbudila člane skupine, da prispevajo k izvajanju izsledkov zaključenih, aktivnih in novih projektov, vezanih na varstvo tal v Alpah, ter da sodelujejo pri prihodnjih projektih v skladu z razpoložljivimi viri.</p>

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi

- Sistematična komunikacija o aktivnostih znotraj delovne skupine.
- Delitev relevantnih aktivnosti delovne skupine in diseminacija rezultatov s strani vseh članov znotraj njihovih mrež, vključno z nacionalnimi in regionalnimi upravami in drugimi relevantnimi deležniki.
- Novice o alpskih tleh in delo na terenu, povezano z zgoraj opisanimi procesi.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

Delovna skupina prispeva k izvajanju Večletnega programa dela Alpske konference za obdobje 2023–2030 s svojimi aktivnostmi, ki neposredno ali posredno koristijo vsem trem prednostnim področjem: biotski raznovrstnosti in ekosistemom, podnebjem in kakovosti življenja.

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Avstrija.

PREDLOG MANDATA

Delovne skupine Naravne nesreče (PLANALP)

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Število in obseg naravnih nesreč se povečuje in z njimi tudi povzročena škoda. Eden izmed najbolj pomembnih izzivov v tem kontekstu so podnebne spremembe, ki imajo močan vpliv na pogoje za naravne nesreče. Vendar razvoj nove kulture tveganj vključuje tudi spoznanje, da obstajajo tehnične in ekonomske omejitve pri zaščiti pred naravnimi nevarnostmi. Zaščita pred naravnimi nevarnostmi je presečna tema in zahteva inovativne rešitve ter mehanizme, še posebej pri podpori lokalnim in regionalnim akterjem pri iskanju trajnostnih preventivnih strategij na čezmejni ravni in pri boljši pripravi prebivalstva na posledice prihodnjih katastrof. Izmenjava, prenos in pilotno izvajanje teh inovativnih in učinkovitih orodij ter mehanizmov znotraj območja Alp so nujni za uspešno upravljanje tveganja.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

V osnovi narave ni možno nadzorovati, upravljati ali celo optimirati. Edino, kar lahko izboljšamo, je naše ravnanje ob nevarnostih. PLANALP bo identificiral primere najboljših praks za uspešno komuniciranje tveganja iz vseh alpskih držav, ki naslavlja ljudi, ki živijo na območjih, ogroženih zaradi naravnih nevarnosti. V okviru tega mandata je namen PLANALP-a vzpostaviti partnerstva med državami članicami v delovni skupini za prenos primerov najboljših praks med alpskimi državami in njihovo izvedbo v okviru pilotnih pobud. PLANALP bo pripravil osnovne kriterije za oceno uspeha prenosa znanja in izvajanja pilotov. Rezultati bodo predstavljali pomemben primerjalni indeks za mednarodno in čezmejno izmenjavo o uporabi in uporabnosti komunikacijskih instrumentov na področju naravnih nevarnosti in prilagajanja podnebnim spremembam.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje

- Zbirka primerov najboljših praks za uspešno komuniciranje tveganja, ki naslavlja ljudi, ki živijo na območjih, ogroženih zaradi naravnih nevarnosti;
- približno 3 partnerstva (dvojice, trojice) za prenos izbranih primerov najboljših praks z namenom prenosa strokovnega znanja pri komuniciranju naravnih nevarnosti in prilagajanja na podnebne spremembe;
- osnovni kriteriji za oceno uspeha o prenosu znanja in izvajanju;
- pilotno izvajanje izbranih primerov najboljših praks v drugi alpski državi;
- ocena procesa izvajanja.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)
Srečanje pomlad 2023: Zbiranje primerov dobrih praks & nacionalna poročila Srečanje jesen 2023: Izbor primerov ter vzpostavitev partnerstev & nacionalna poročila Srečanje pomlad 2024: Razvoj osnovnih kriterijev za ocenjevanje & nacionalna poročila Srečanje poletje 2024: Zbiranje posnetkov stanja pri izvajanju projektov & nacionalna poročila Nadaljevanje izvajanja v okviru naslednjega mandata 2025–2026 (konkretni rezultati izvajanja pilotov in ocena).

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnjimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi
PLANALP bo sodeloval z relevantnimi deležniki pri primerih najboljših praks, ki bodo nato preneseni v okviru partnerstev: <ul style="list-style-type: none">• Posvetovalni odbor za alpsko podnebje; uskladitev predvidenega procesa in izvajanje pilotnih pobud z Akcijskim načrtom za podnebje 2.0.• Delovna skupina Varstvo tal; izkoriščanje sinergij pri izvajanju prilagajanja na podnebne spremembe in ciljev o preprečevanju nadaljnega izkoriščanja zemljišč.• Nacionalne uprave; odvisno od njihove vloge pri izbranih primerih najboljših praks, vključevanje t. i. komunikacijskih oddelkov znotraj nacionalnih uprav za izvajanje.• Lokalni in regionalni deležniki; podpora izvajanju komunikacijskih pobud v pilotnih regijah/občinah.• EUSALP AS8 (vzajemna srečanja omogočajo veliko koristi in so zelo dobrodošla); pridobitev zaradi izkušenj, znanja in nacionalnih poročil.• FAO/FEC delovna skupina o upravljanju z gorskimi porečji; spodbujanje trajnostnega razvoja gorskih porečij in racionalna raba tal ter vodnih virov.• IUFRO/Unit 8.03.00 – Upravljanja z naravnimi nevarnostmi in tveganjem; raziskovati nove koncepte, modele in orodja za izboljšanje odpornosti naravnih in urbanih gozdov.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi
Novi mandat se posveča zbiranju, izboru in prenosu uspešnih komunikacijskih primerov strokovnega znanja iz ene alpske države v drugo. Cilj je medsebojno učenje in izboljšanje komunikacije med PLANALP-om in zadevno javnostjo. Poleg izvajanja teh komunikacijskih aktivnosti člani in članice PLANALP-a zagotavljajo: <ul style="list-style-type: none">• Krepitev spletne prisotnosti skupine na domači strani Alpske konvencije.• Sodelovanje s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije za diseminacijo informacij preko njihove spletne strani in družbenih omrežij.• Spodbujanje prizadevanj za aktivno vključevanje na konferencah in strokovnih srečanjih ter predstavitev dela DS.• Harmonizirano komunikacijo ključnih rezultatov študij preteklih let in posodobljeno predstavitev proizvodov v vseh alpskih državah.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

PLANALP še zlasti prispeva k prednostnim področjem akcijskega načrta za podnebje in h kakovosti življenja s poudarjanjem blaženja naravnih tveganj in prilagajanja na podnebne spremembe in tako ustvarjanjem prostora za življenje prihodnjih generacij.

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Avstrija.

PREDLOG MANDATA

Delovne skupine Urejanje prostora in trajnostni razvoj

ZA OBDOBJE 2023–2024

(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj bo še nadalje spodbujala prizadevanja na področju prostorskega načrtovanja in razvoja za izvajanje »Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj« Alpske konvencije in nadaljnjih okvirnih strateških dokumentov, kot npr. Alpski sistem podnebnih ciljev 2050 (ACTS 2050), kakor tudi prenašala cilje Teritorialne agende 2030 za izvajanje v kontekstu Alp, s čimer bo zagotovljena dobra kakovost življenja v Alpah. Cilji trajnostnega razvoja (SDG) Agende ZN 2030 bodo upoštevani pri vseh aktivnostih, še posebej SDG 11 (Trajnostna mesta in skupnosti), 13 (Podnebni ukrepi), 15 (Življenje na kopnem) in 17 (Partnerstva za doseganje ciljev). Delovna skupina bo svoje delo izvajala na območju Alpske konvencije, hkrati pa bo upoštevala različne teritorialne učinke na sosednja območja izven območja Konvencije, npr. območje, ki ga pokrivata Interreg B program Območje Alp in Strategija EU za alpsko regijo (EUSALP).

Začenši s tem mandatom in na osnovi prizadevanj Skupnega dokumenta o prostorskem načrtovanju EUSALP bo delovna skupina kot nadaljnje spremljanje projekta Alps2050 ocenila njegova priporočila za politike in opredelila, kako bi bilo možno te prednostne naloge izvajati na nacionalni, regionalni in lokalni ravni prostorskega načrtovanja. Delovna skupina bo delala na skupni viziji in perspektivi za območje Alp z uporabo sinergij in zasnovo, ki temelji na rezultatih RSA 9 Alpska mesta. Ta zasnova bo vključevala tudi smernice glede skupnega prostorskega načrtovanja v Alpah s pomočjo bolj usklajenih prostorskih načrtov in programov celostnega teritorialnega razvoja (8. in 9. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj) s poudarkom na prilagajanju podnebnim spremembam.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

1. Izboljšanje čezmejnega sodelovanja pri prostorskem razvoju znotraj AK

Nadaljnje raziskave in konkretizacija načinov, kako optimizirati čezmejno sodelovanje na področju prostorskega načrtovanja in razvoja, bo izvedeno na osnovi rezultatov študije o čezmejnem sodelovanju, izvedene v predhodnem mandatu. Poudarek bo na potrebah in ovirah pri čezmejnem sodelovanju. To lahko vključuje pripravo predloga projekta pri transnacionalnih ali bilateralnih programih financiranja (npr. Interreg), vendar tudi dvostransko optimizacijo čezmejnega sodelovanja pri prostorskem načrtovanju.

2. Nadaljnje spremljanje ACTS 2050 in smernic izvajanja

Prispevati k smernicam izvajanja Posvetovalnega odbora za alpsko podnebje (ACB) na temo prostorskega načrtovanja (IP_SP1: Vsealpski koncept »Prostorsko načrtovanje za varstvo podnebja« in za IP_SP2: Ukrepi prostorskega načrtovanja za zmanjšanje potreb

po individualnem prometu z avtomobili) in nadaljevanje skupnih aktivnosti na temo varstva tal.

3. Perspektiva alpskega prostorskega načrtovanja

Regionalni razvoj v Alpah temelji na vrsti pomembnih instrumentov, vključno z Alpsko konvencijo, Interreg programom Območje Alp in makroregionalno strategijo EUSALP. V zadnjih letih so bile vizije in cilji prostorskega razvoja obravnavani na bolj izrecen način. Rezultati RSA 9 so osnova za izgradnjo perspektive, še posebej na področju izkoriščenosti poselitvenega sistema v Alpah. Nadaljnje pomembne referenčne točke so izvedbeni protokol Urejanje prostora in trajnostni razvoj, ESPON Alps2050, Skupni dokument o prostorskem načrtovanju EUSALP ter Interreg projekta AlpGov/AlpGov 2. Vpogledi v te procese bodo združeni in začelo se bo delo na usklajevanju ciljev. To bo potekalo preko kombinacije in uskladitve predlogov za prostorski razvoj tako v kartografskem kot v tematsko-usmerjenem načinu, vključno s pripravljalnimi koraki z vključenimi nacionalnimi in alpskimi institucijami. Rezultat bo obstajala konsolidirana verzija na transnacionalni ravni.

Dodatno bo v skladu s priporočili poročila Alpske konvencije o gospodarni rabi tal in zadevnega poročila Odbora za preverjanje pripravljen v prakso usmerjen vodnik za izvajanje Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj. Ta vodnik bo obravnaval ciljno skupino regionalnih in občinskih uradov ter odločevalcev za prostorsko načrtovanje. Obstoječi vodnik za izvajanje bo upoštevan in posodobljen.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje

1. Predlog projekta za transnacionalne, dvostransko nacionalne programe financiranja ali specifične aktivnosti za izboljšanje čezmejnega sodelovanja in koordinacijo prostorskega načrtovanja znotraj območja Alpske konvencije.
2. Smernice izvajanja ACTS 2050 prispevajo k naslednjim korakom:
 - IP_SP1: Korak 1a: Definiranje in zagotavljanje podatkov o vplivu podnebnih scenarijev na rabo tal
 - IP_SP1: Korak 1c: Dokument za razpravo o krčenju in zmanjševanju podnebno-občutljivih prostorskih struktur v Alpah in delavnica o procesih rasti in zmanjševanja v Alpah
 - IP_SP1: Korak 3: Vsealpska anketa o izzivih pri ciljih za ohranjanje tal v Alpskih državah (na osnovi zbiranja ciljev za ohranjanje tal izvedenih v okviru mandata 2021/2022)
 - IP_SP1: Korak 4: Smernice za občine za oceno in aktiviranje razvojnih potencialov znotraj urbanih območij
 - IP_SP2: Korak 1: Definiranje pričakovanj do trajnostne mobilnosti v Alpah
 - IP_SP2: Korak 2: Zbirka najboljših primerov o rešitvah dostopnosti
3. Izpopolnjevanje temeljnega znanja, ki je bilo pripravljeno v okviru RSA 9, zbiranje nadaljnjih obstoječih študij, usklajevanje osnutkov predlogov, zbiranje povratnih informacij s participacijo in konsolidiran osnutek z namenom priprave Alpske perspektive prostorskega načrtovanja. Priprava kratkega vodnika za izvajanje Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj za ciljne skupine regionalnih in občinskih uradov in odločevalcev.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)

Delovna skupina načrtuje 2 do 3 redna srečanja na leto ter dodatna srečanja po potrebi. Srečanja bodo organizirana v živo ali virtualno, odvisno od potreb.

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnimi relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi

- Sodelovanje z vsemi tematskimi delovnimi telesi Alpske konvencije s poudarkom na izmenjavi z Delovno skupino Promet in Delovno skupino Varstvo tal. Sodelovanje s Posvetovalnim odborom za alpsko podnebje (ACB): redna izmenjava z ACB o smernicah alpskih podnebnih ciljev, vezanih na prostorsko načrtovanje.
- Sodelovanje pri aktivnostih EUSALP na področju prostorskega načrtovanja, najbolj v okviru akcijskih skupin 4, 6, 7, 8 in 9 ter še zlasti na osnovi EUSALP deklaracije »Trajnostna raba in varstvo tal« ter strateškega prednostnega področja politik »prostorsko načrtovanje«.
- Nadaljevanje sodelovanja z mrežo strokovnjakov za prostorsko načrtovanje v Alpah AlpPlan z namenom okrepiti vezi med delovno skupino in praktiki pri projektiranju na različnih prostorskih ravneh.
- Sodelovanje s programom Območje Alp in drugimi delovnimi telesi znotraj čezmejnega Interreg programa, npr. delitev in uporaba obstoječih rezultatov projektov in strokovnega znanja.
- Sodelovanje z združenji Alpsko mesto leta in Povezanost v Alpah, še posebej na temo smernic za občine.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi

- Diseminacija rezultatov s strani vsakega člana oz. članice znotraj posameznih državnih uprav, različnih ravni načrtovanja in pri drugih oblikah odnosov z javnostmi.
- Sistematske komunikacijske aktivnosti delovne skupine z uporabo obstoječih komunikacijskih oblik (npr. spletna stran AK, spletna stran ACB, mreža Alpsko partnerstvo za tla).
- Aktivnosti na terenu s povezanimi procesi in identificiranje prihodnjih priložnosti za sodelovanje, vključno z drugimi telesi in dogodki v okviru Alpske konvencije, programi strukturnih skladov, projekti sodelovanja pri EU v zvezi s prostorskim razvojem (npr. ESRR ali SKP) in/ali z aktivnostmi, vezanimi na Teritorialno agendo 2030.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj bo okrepila trajnostno prostorsko načrtovanje in pomagala pogodbenicam povezati sektorske aktivnosti in politike preko njenega medsektorskega in celostnega pristopa ter z vključevanjem različnih interesnih skupin in deležnikov na različnih lokalnih in regionalnih ravneh.

Skupina bo posebno pozornost namenila prednostnemu področju 1 (Ohranjanje in vrednotenje alpske biotske raznovrstnosti in ekosistemov) s krepitvijo prostorske povezljivosti ekosistemov in habitatov ter z zeleno infrastrukturo in razvojem nadaljnjih aktivnosti za povezavo trajnostnega prostorskega načrtovanja in skrbne rabe tal, ki sta ključnega pomena za ohranjanje in obnovo biotske raznovrstnosti v Alpah.

Skupina bo krepila prednostno področje 2 (izvajanje ambicioznih podnebnih ukrepov) s stalnim delom na konkretnih smernicah izvajanja ACTS 2050 in Akcijskega načrta za podnebje 2.0 na področju prostorskega načrtovanja in preko medsektorskega pristopa z vidiki, kot sta varstvo tal in promet.

Prav tako bo skupina okrepila delo na prednostnem področju 3 (omogočanje dobre kakovosti življenja za ljudi v Alpah). Kakovost življenja je povezana z vsemi sferami trajnostnega razvoja, medtem ko je prostorsko načrtovanje bistveno za teritorialno kakovost življenja, kot je prikazano v raziskavi ESPON. Poselitvene strukture ter majhna in srednje velika mesta so upoštevana pri RSA 9, učinkovita mobilnost in dobra kakovost naravnih virov igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju kakovosti življenja in pri tem, kako to kakovost zaznajo prebivalci v Alpah; vse se sklada z glavnimi cilji delovne skupine.

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Nemčija.

PREDLOG MANDATA
Delovne skupine Promet
ZA OBDOBJE 2023–2024
(MED XVII. IN XVIII. ZASEDANJEM ALPSKE KONFERENCE)

1. Uvodne pripombe

Pomen izbranih tematik in ustreznost predlaganega načina obravnave

Promet pomembno prispeva k izpustom, onesnaževanju in okoljskim vplivom v Alpah. Nadalje bi lahko gospodarski in družbeni razvoj, pričakovan za prihodnost, te vplive na alpsko okolje še zaostрил. Po drugi strani bi lahko tehnološki razvoj, kot je elektrifikacija in druga alternativna goriva, ter na področju dela na daljavo pomagali te vplive omiliti.

Promet v Alpah sestavljajo trije glavni faktorji: čezalpski tokovi, turistična in lokalna mobilnost. Vsak izmed njih, v različnih obsekih in na različne načine, pomembno vpliva na Alpe. Te tri faktorje je potrebno primerno organizirati in urediti, da bi območje Alp ostalo primeren prostor za življenje.

Tema promet je primerno visoko na političnem dnevnem redu v Alpah in jo je obravnavalo švicarsko predsedstvo v obdobju 2021–2022 v okviru pobude zavezništva Simplon. Delovna skupina Promet želi prispevati k izvajanju akcijskega načrta, ki izhaja iz tega procesa.

DS Promet si bo prav tako prizadevala izvajati aktivnosti, ki jih je prej obravnavala delovna skupina EnvALP Züriškega procesa, še posebej na področju zmanjšanja okoljskih vplivov težkega tovornega prometa, razvoju prometa na alternativna goriva in nadaljnega spodbujanja kombiniranih načinov prevoza.

2. Cilji

Opis ciljev, zastavljenih za obdobje do XVIII. Alpske konference

Delovna skupina bo izvedla naslednje operativne naloge:

1. Izvedba poglobljene študije povezav med prometom in regionalnim razvojem, kot jo je podprl VPD 2023–2030 Alpske konvencije. Na primer, ocena modelov dela na daljavo z upoštevanjem družbenih vidikov, kot je co-working in spodbujanje mobilnosti kot storitvene rešitve (MaaS). Ocena rešitev za izboljšanje dostopnosti odročnih gorskih območij z uporabo integriranih prometnih sistemov ali multimodalne mobilnosti.
2. Ocena potrebnih okvirnih pogojev za ustvarjanje pilotnih tras brez emisij za lahki in težki tovorni promet ter avtobuse, skupaj z ustrezno polnilno infrastrukturo, še posebej povezano s stalnim delom na osnutku uredbe EU-AFIR (uredba o infrastrukturi za alternativna goriva) in delom znotraj zavezništva Simplon.
3. Ocena izvajanja energetskega prehoda pri čezalpski logistiki, ukrepih in ureditvah.
4. Ocena potenciala kombiniranega prometa za prehod s ceste na železnico pri čezalpskem tovornem prometu. Ta cilj prispeva k izvajanju 1. koraka smernice izvajanja 1 v okviru Alpskega sistema podnebnih ciljev.

3. Načrtovani izsledki

Opis načrtovanih izsledkov v navezavi na cilje

Skupina bo objavila pisna poročila o vsakem cilju s priporočili za deležnike in snovalce politik, da bi tako pomagali javnim organom izboljšati javne politike na področju prometa. Dodatno bodo za izbrane teme razmišljali o pripravi povzetkov ali infografik, s katerimi bi zagotovili diseminacijo med širšo javnostjo.

4. Delovni načrt

Osnutek predvidene časovnice (srečanja in druge aktivnosti, načrtovani glavni mejniki)

Podobno kot v preteklosti se skupina namerava srečati trikrat letno do naslednje Alpske konference.

Srečanja v živo bodo potekala enkrat letno v državi, ki predseduje skupini, ali v državi, ki predseduje Alpski konferenci (Slovenija).

Povezava do vzporednih procesov in delovnih teles bo zagotovljena z medsebojnim informiranjem, posvetovanjem in sodelovanjem pri ustreznih srečanjih.

5. Sodelovanje

Opis načrtovanega sodelovanja z drugimi delovnimi telesi Alpske konvencije in nadaljnji relevantnimi partnerji ter procesi in pričakovane koristi

Predsedujoči bo po potrebi predstavljajo skupino na sestankih na visoki ravni (Alpska konferenca, Stalni odbor, srečanja predsedujočih tematskim delovnim telesom, Posvetovalni odbor za alpsko podnebje, nadaljnje spremljanje VPD itd.). Aktivnosti skupine so skladne z usmeritvami, ki jih je začrtal Posvetovalni odbor za alpsko podnebje. Raziskane bodo sinergije z Delovno skupino Urejanje prostora in trajnostni razvoj. Skupina je pripravljena sodelovati pri dinamikah, ki jih je razvila Švica kot »zavezništvo Simplon«.

Skupina bo tesno sodelovala z:

- EUSALP AS4 (mobilnost), ki jo vodi ena od organizacij opazovalk;
- iMONITRAF!;
- Arge Alp;
- Interreg programom Območje Alp;
- Züriškim procesom;
- relevantnimi deležniki, odvisno od posameznih ciljev: lokalni organi, združenja delodajalcev, akademski svet, okoljska združenja itd.

Dodatno si bo Delovna skupina Promet prizadevala vzpostaviti alpsko mrežo strokovnjakov, ki bi jih bilo možno hitro mobilizirati za izdelavo primerjalnih indeksov in svetovanje, za povezovanje med javnimi in akademskimi centri ter centri strokovnih virov v alpskih državah.

6. Komunikacija

Opis ciljev komuniciranja in ustrezni načrtovani ukrepi

Osnovna komunikacijska orodja skupine bodo pisna poročila, ki bodo tema razprav in bodo sprejeta s strani vodilnih institucij znotraj Alpske konvencije.

Prav tako bodo morda izdani kratki povzetki in infografike, namenjeni širši javnosti.

7. Povezava z Večletnim programom dela 2023–2030 Alpske konference

Opis kako predlagani cilji in aktivnosti prispevajo k nekaterim ali vsem prednostnim področjem VPD 2023–2030 (biotska raznovrstnost / podnebni ukrepi / kakovost življenja / medsebojne povezave, sinergije in kompromisi med prej omenjenimi področji)

VPD 2023–2030 vsebuje dva pristopa, ki sta povezana s prometom:

- Znotraj drugega prednostnega področja (»Ambiciozni podnebni ukrepi«) »razogljičenje čezalpskega tovornega prometa preko prehoda s ceste na železnico in razvoj trajnostnih rešitev mobilnosti«;
- Znotraj tretjega prednostnega področja (»Omogočanje dobre kakovosti življenja za ljudi v Alpah«) »učinkovita organizacija življenja v občinah in mestih, [...] prostorski razvoj, dobra mobilnosti in javni prevoz«.

S prisotnostjo na obeh koncih, na lokalni in na mednarodni ravni, bo skupina poskušala izpolniti svojo ambicijo, da pomaga izboljšati alpsko okolje, z delovanjem tako na čezalpskih tokovih kot na strani lokalne mobilnosti.

8. Predsedstvo

Delovni skupini bo predsedovala Francija.